

Izdaja Družba Sv. Rafaela v New Yorku.—Published by St. Raphaels Society of New York, 135 E. 2d St.

Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela cerkveno pripoznana in priporočena.

Veleč. Monsignore Fr. J. Buh.

Odličnega slovenskega rojaka, častitljivega starčka, mnogo zaslužnega duhovnika, katerega sliko danes prinaša list "Ave Maria" — kdo ga ne pozna?

Se nam je v spominu znamenita slovesnost, ki se je vršila predlanskem najprej Ely, Minn., potem v Jolietu, Ill. in v rojstnem kraju veleč. Monsignora na Kranjskem, namreč zlati jubilej, zlata maša veleč. Monsgrja Fr. J. Buha. Rojaki v Ely so vse storili ob tej priliki, da so

častitemu, dolgoletnemu duhovnemu voditelju in župniku, sedaj sivolasemu starčku, pokazali, kako zelo ga ljubijo, kako zelo znajo ceniti njegovo neumorno delovanje za njih duševne koristi.

Velečastiti Monsignore je pa tudi velezaslužen za splošne sloveske katoliške koristi v Ameriki. Ustanovil je "Amerikanski Slovenec," ki izhaja v Jolietu, Ill. Med slovensko duhovščino je tudi najbolj priljubljen oseba. Zato so ga hoteli imeti ob tej priliki v Jolietu, da so mu pokazali svojo udanost in svojo ljubezen. Oba tedanja slovenska škofa sta bila navzoča; mil. g. škof Trobec in mil. g. škof Stariha.

Po leti je veleč. Monsignore odšel domov v staro domovino, da se tudi doma povesei tega dogodka sredi svojih dražih sorodnikov in prijateljev izza mladih dnij in objednem da pokaže, da je v kljub dolgim letom vendar ohranil še pristno slovensko srce in tudi ljubezen do svoje drage slovenske domovine.

Nazaj grede se je veleč Monsignore oglasil — a nekaj dnij tudi v New Yorkski naselbini, kjer so mu rojaki priredili malo pozdravno veselico.

Veleč Monsignore F. J. Buh je vlezaslužen mož med ameriško slovensko duhovščino. Njegov škof v Duluthu, Minn., ga je imenoval generalnim vikarijem svoje škofije, sveti Oče so ga imenovali svojim častnim komornikom Monsignorjem, t. j. odlikovali so ga s častjo, s katero odlikujejo le najbolj zaslužne duhovnike. Bog ga je pa odlikoval s krono častitljive starosti in mu dal dočakati redko slovesnost poddesetletnice mašništva.

Velečastitega Monsignorja, ki je tudi častni predsednik naše Rafaelove družbe, želimo, da bi dobri Bog tudi nadalje še ohranil mnoga leta v tej čistosti in zdravju, kakor do sedaj, da si tudi pri Bogu v nebu zagotovi visoko stopinjo časti in slave!

Samo Tebi Naj Povem.

Sestra Elizabeta.

Kam naj nesem svojo srečo
z dušo polno koprnečo?
Kje se bo srce odprlo,
brez zavisti name zrlo,
ko mi sije solnčni žar?
Mati, le pred tvoj oltar...
Samo tebi naj povem!

Kam naj nesem svoje rane,
od sovražnih sil zadane?
Kam naj grem, da roka mila,
bo sočutje vanje vlila
brez grenkosti in prevar.
Mati, le pred tvoj oltar...
Samo tebi naj povem!

Kam naj nesem boli vroče,
tihih križev trnje zgoče?
Kam naj grem, kje biva duša,
ki sočutno me poslušaj,
ko besni skrbi vihar?
Mati le pred tvoj oltar...
Samo tebi naj povem!

Kam naj nesem solzo vsako?
Kje srce kdaj srečam tako,
da bo solze mi sušilo,
da bo moja bolj hladilo?
Kam naj v tugi grem vsigkar
Mati, le pred tvoj oltar...
Samo tebi naj povem!

Slovenska Naselbina v Ely, Minn.

Piše J. J. Peshell.

Odlični slovenski duhovnik zlatomašnik in Monsignor F. J. Buh, katerega sliko danes prinašamo v našem listu, je posvetil precejšen del svojega življenja delovanju in skrbi za župnijo v Ely, Minn.

V Ely so se začeli delavci naseljevati nekako 1887. l. iz mesta Tower, ki je nekako 21 mil oddaljeno proti zapadu. Tedaj je še vodila do Ely le pešpot, po kateri so morali prvi naseljenci hoditi vso to pot peš. Toda že leto pozneje je bila speljana železnica. Prvi rudnik, ki je začel delovati, je bil Chandler. Kmalu so jih odprli več na zemljišču, kjer je sedaj rudnik "Pioneer." Ne dolgo potem so odprli rudnik "Pioneer," potem "Zenith," potem "Savoy" in "Sibley."

Misijsko skrb tega kraja je takoj od začetka oskrbil Veleč. Monsignore sam. Prvi katoliški otrok je bil tu krščen l. 1888., namreč hči kapitana rudnika "Pioneer." L. 1889 so bili pa že krščeni trije slovenski otroci, namreč Katarina Vertin, Mat. Judnič in Jožef Lamuth. Sv. maša je bila v zechku več let v raznih privatnih hišah, navadno vsaki mesec enkrat, ko je sem prihajal Veleč. Monsignore iz Tower-ja, kjer je te daj imel svojo župnijo. Dalj časa je bila sveta maša zlasti v hiši rojaka Franceta Lozarja na "Camp" cesti. V tem je pa število katolikov pridno rastlo. Vedno bolj se je kazala potreba lastne v cerkve. Podjetni in navdušeni gospod Buh se je takoj lotil z navdušenjem tega dela in l. 1890. je bila cerkev že dodelana. Škof James McGolrich iz Dulutha jo je slovesno posvetil v čast Svetemu Antonu Padovanskemu. Tedaj je prišel tudi veleč. Monsignore za stalno stanovat v Ely

in tu ustanovil prvo župnijo. Tedaj je bil krščen tudi prvi zvon za cerkev. Od tedaj so se pa začeli pred vsem Slovenci naseljevati v ta kraj. Saj je naše ljudstvo v jedru zdravo in verno in hoče tudi v Ameriki tako ostati. Zato gredo rojaki najraje v kraje, kjer je tudi slovenska cerkev, kjer morejo opravljati tudi svoje verske dolžnosti. Pa tudi drugi katoliki so pridno prihajali sem. Tako je v par letih postala cerkev premihna za obilno župnijo.

Vleč. Monsignore se zopet ni strašil truda. Pogumno je šel na delo in čez deset let potem je bila že nova cerkev dodelana na nasprotni strani tedanje, stare cerkve. Nova cerkev je krasna stvaba s tremi oltarji. Tudi to cerkev je slovesno blagoslovil škof iz Dulutha. Tedaj sta bila krščena tudi dva nova zvana, tako da so sedaj trije lepo ubrani zvonovi v zvoniku. Kot posebnost ima cerkev tudi stolpno uro, ki je narejena na Kranjskem. Naredil jo je Janez Brunskole iz Versiča št. 18 pri Semiču na Kranjskem, leta 1902.

Cerkev je za vse narodnosti v Ely. Veleč. Monsignore pridiguje v slovenskem in angleškem jeziku. Spoveduje pa v slovenskem, toraj v vseh slovanskih jezikih, v angleškem seveda, v nemškem, francoskem, laškem in indijanskem.

40 urno pobožnost imajo navadno križev teden vsako leto.

Slovencev v Ely je nekako nad 1000, včasih več, včasih manj, kakor je že delo. Prvo slovensko podporno društvo za Ely je bilo ustanovljeno v Tower. Društvo sv. Cirila in Metoda, ki je postalo ogeljni kamen J. K. Jednote, toraj znano pod štev. 1. Poleg tega društva

je še 16 družih društev, možkih, mladeniških in ženskih, pripadajočih raznim jednotam, deloma samostojnih.

Iz Ely opravlja velečastiti Monsignore misijonsko postajo v Wintonu, kjer je vsaki mesec enkrat sveta maša.

Kakor prvi slovenski ameriški misijonar, škof Baraga, tako ima Veleč. Monsignore posebno ljubezen do Indijancev. Še sedaj v poznih svojih letih ne opusti meseca, da ne bi šel po enkrat med nje v Wermillion Govern. School, kjer ima za nje službo božjo. Indijani ga zato ljubijo kot svojega očeta.

"V dvajsetih letih ne bo več Jezusovega kraljestva," je rekel zloglasni Volter, a ko je minulo 20 let, je padel sam v grob (umrl l. 1778 v Parizu), cerkev pa je slavnejša, ko kdaj poprej.

Ko je cesar Julijan preganjal kristjane, vpraša nekega dne: "Kaj dela tesarjev sin?" — "Krsto za-te," mu odvrne cerkveni oče Bazilij iz Cezareje. Kmalu potem je Julijan, jeden najstrastnejših Jezusovih nasprotnikov, moral na bojnem polju smrtno ranjen priznati, da je bil brezuspešen njegov boj zoper Jezusa. „Zmagal si Galilejec!" je zaklical v zadnjih trenutkih svojega življenja. Krsto mu je pripravil Galilejec in jo še vedno pripravlja vsakemu nasprotniku. Tudi najhujši nasprotnik se mora naposled vdati ter s svojim propadom potrditi, da je Jezus, ki je svoje kraljestvo vkljub najhujšim zaprekam in oviram ohranil do danes, to, kar je sam rekel: "Sin Božji, — pravi Bog," ali kakor nam kliče apostol Pavel: "Jezus Kristus je ravno isti včeraj in danes in na veke." Kdor noče tega priznati, mora pa skušati.

Koledar Za Mesec Majnik.

I. **Cel ta mesec**, je posvečen češčenju preblazne nebeške Matere Marije, katero tako radi nazivamo "Kraljica maja." Najlepši je v celem letu! Komu drugemu ga naj damo, kakor ravno ljubi materi — Mariji. Večer za večerom se bodo zbirali verniki doma v stari domovini in tudi tu po ameriških katoliških cerkvah okrog podobe Marijine in vsaki dan prinašali novih cvetic, novega zelenja, da izduhti in izcvete in izzeleni pred Njo, ki je Mati Božja, začetnica nebeške pomladi milosti in odrešenja za človeštvo, ki je roža duhovna. "Ave Maria", bo odmevalo iz tisoč in tisoč grl, bo izkipevalo iz tisoč in tisoč src dan na dan.

Rojak. Marija je tudi tvoja mati! Tudi ti si tako potreben njenega varstva, njene pomoči. Kaj drugega je tvoja dolžnost, kot da daš tudi ti ta mesec Mariji, kot da tudi ti združiš svoj glas, s temi glasovi, da združiš svoje srce s temi srci in oznanjuješ slavo in čast Mariji, tvoji nebeški materi. O, naj ne mine večer da bi vsaj kaj malega ne storil ali ne zmolil Njej v čast!

II. **Posebni prazniki ta mesec bodo:**

1. **5. nedelja po veliki noči.** Jezus uči učence moliti. Karkoli boste Očeta prosili v mojem imenu, vse Vam bo dal, ker ne boste sami, ki prosite, ampak sem jaz z Vami.

Spomin sv. Filipa in Jakopa, apostolov.

Prva nedelja v mesecu popolni odpustek za vse, ki prejmejo sv. zakramente.

2. **Sv. Atanazy**, veliki cerkveni učenik in škof Aleksandrijski. Silno veliko je prestal preganjanja, ker se je vsikdar z vso odločnostjo potegoval za sveto vero in njene resnice. Sv.

cerkev ga imenuje "catholicae fidei propugnator acerimus," "najdoločnejši branilec katoliške vere." Zlasti se je boril zoper krivovero Arijevo. Njegovi nasprotniki so poskusili vse, da bi ga uničili. Cesar Julijan odpadnik je poslal za njim morilce, ko je bežal v nekem čolnu. Ko je videl, da jim ne bo mogel ulti, obrnil je svoj čoln in njim nasproti veslal. Ti ga niso spoznali in so ga vprašali, ako je Atanazij s svojim čolnom že daleč. "Ne," je rekel, "Prav blizu Vas je! Le hitite za njim!" Zbežal je v Aleksandrijo, kjer je ostal do smrti Julijana.

Umrl je poln zaslug za nebesa in za sveto cerkev.

3. **Najdenje sv. križa.** Sv. Helena, mati cesarja Konstantina Velikega, je dala na gori Kalvariji kopati, da bi poiskala, kje je zakopano sv. orodje, katerega so se rabeljni posluževali pri križanju našega Gospoda. Res so tu našli vse orodje in tri križe. Da bi spoznal, kateri je pravi križ Kristusov, dotaknil se je Jeruzalemski škof z vsemi tremi križi neke na smrt bolne osebe, ki je pri dotiklaju s križem Kristusovim takoj pričel ozdravela. Kraljica je sezidala na mestu velikansko cerkev in tam shranila del križa. Drugi del je nesla seboj v Rim kot dar svojemu sinu Konstantinu. Pri tej priliki je izdal Konstantin naredbo, da nihče več ne sme biti kaznjen s križanjem.

4. **Sv. Monika**, mati sv. Avguština, spokornika in velikega škofa Kartaginskega. Z gorečimi molitvami in s stanovitno molitvijo, zlasti pa s tihim in udanim prenanšanjem trpljenja je sprosil spreobrnjenje svojemu možu Patriciju in slednjič tudi svojemu sinu Au-

gustinu. Ko je šel iz doma, šla je v daljni Milan za njim in tam toliko časa hodila za njim in molila, da ga je pripravila na pravo pot. Krasen zgled je vsem našim kraščanskim materam.

2., 3. in 4. so prošnji dnevi. (Križev teden.)

5. **Vnebohod Gospodov.** Ta praznik je tudi za Ameriko zapovedan praznik in pod smrtnim grehom smo dolžni biti pri sveti maši.

6. **Prvi petek.** Pop. odp.

7. **Sv. Stanislav,** škof Krakovski in mučenec. Kralj Boleslav ga je smrtno sovražil, ker je javno bičal njegovo grdo in razuzadano življenje na dvoru. Najel je morilce, ki so ga umorili in njegovo telo razkosali in raztrosili po polju. Toda čudovita svetloba okrog vsakega koščka sv. telesa je pokazala koščke, da so našli celo sveto truplo, ga skupaj pobrali in častljivo pokopali.

8. **6. nedelja po Veliki noči.** (Križeva nedelja.) Jezus obljubuje svetega Duha, katerega bo poslal svojim učencem, da jih bo vsega učil, kar jim treba kot oznanovavcem sv. evangelija znati in vedeti.

15. **Binkostni praznik.** Prihod svetega Duha na Apostole.

17. **Sv. Paskal Bajlonski,** frančiškan, patron castivecev in bratovščin sv. Rešnjega Telesa.

18. **Kvaterni sreda.** Zapovedan post.

20. **Kvaterni petek.** Zapovedan post.

21. **Kvaterni sobota.** Zapovedan post.

22. **Praznik Presvete Trojice** in prva nedelja po binkošti.

24. **Praznik Marije Device Pomočnice Kristjanov,** ali "Marije Pomagaj!" Po slavni zmagi kraščanskega orožja zoper Turke pri Edinadskih otokih, ki se je izvojevala očitno edinole po priprošnji prebl. Device Marije, je papež Pij V. dodal v litanije klic "Pomoč kristjanov, prosi za nas!" Pod papežem Pijem VIII. je bila sveta cerkev v velikih stiskah in preganjanju. Papež sam je moral bežati iz Rima pred druhaljo. V tej stiski se je zatekel zopet k Mariji za pomoč in jo tudi dobil. Iz hvaležnosti je potem ukazal, da naj se po vsem svetu 24. maja praznuje poseben Marijin praznik pod tem imenom. Tudi Slovenci imamo posebno zaupanje do Marije pod tem nazivom. Krasna božja pot v srcu naše domovine, katere sliko nosi tudi naš list na svojem čelu, priča o tem.

26. **Praznik presvetega Rešnjega Telesa.** Najlepši izmed vseh v letu. Kako slovesno ga praznujejo v domovini! Krasne in veličastne procesije imajo na prostem, po mestnih ulicah. Vse, kar more, se združi z namenom povzdigniti slavje nebeškega Kralja Jezusa, ki hoče biti zakramentalno med nami navzoč v svetem Rešnjem Telesu.

31. **Sklep šmarnic.**

Uboge Sirote!

Mati — o sladka beseda za vsakega zemljana! Blagor se otroku, ako ima dobro mater poleg sebe. Kako ga čuva! Kako materino zanj skrbi! V vseh nadlogah življenja, v vsaki nesreči, če ga ves svet zapusti, mati mu gotovo ostane zvesta do zadnjega.

Gorje pa človeku, zlasti gorje otroku, ako zgubi enkrat to svoje ljubeče bitje! Vso njegovo nesrečo izražujemo z besedico "sirota." Imej še več bogastva, imej še več svetnih dobrin, imej še več sreče, še več dobrih prijateljev — zastonj! Ako matere nimaš, si sirota. Tisoč najboljših prijateljev ti ne odtehta ene dobre matere!

Po svetem krstu nas je vse sv. katoliška cerkev prerodila v otroke božje. Tako je postala naša druga mati, mati za dušo, kar je telesna mati za telo. Mati sv. katoliška cerkev — gotovo tudi sladka beseda za vsakega pravega kristjana! V vseh stiskah življenja, v vseh nadlogah, v vsem svojem gorju, ako ga vse zapusti, mati sv. katoliška cerkev ga ne zapusti! Pri njej najde vsikdar in v vsaki težavi pomoči in tolažbe.

Gorje pa, o! stokrat gorje katoliškemu kristjanu, ako je enkrat to svojo mater zgubil! Postal je v duhovnem oziru "sirota." Njegovo gorje je veliko! Naj ima svetnih dobrin, koli-

kor hoče, matere le nima. Imaj naj bogastva še več, matere pa le nima. Imaj naj še več svetnih prijateljev, matere pa le ni. Prišli bodo dnevi, prišle bodo ure, ko ga bode vse zapustilo in ako matere ne bode poleg, gorje mu! — na smrtno uro namreč mislim! Kam naj gre tak siromak po tolažbe v gorju? Kam po pomoči v nesreči? Da, sirota je, kdor mima svete cerkve za matere.

Dne 22. maja bo oni strašni dan, dan nesreče in gorja za vsakega slabega katolika, ki ne bo opravil svoje velikonočne dolžnosti, ker ta dan se oropa sam sebe najdražjega zaklada na zemlji — matere sv. cerkve. Postal bo nesrečna sirota. Velikonočna dolžnost je namreč ukazana pod zapovedjo izobčenja dokler se ne opravi. Zato naj bi se odrekel cerkven pokop vsakemu, ki bi te dolžnosti ne spolnil in umrl brez svetih zakramentov.

Dragi čitatelj, kako je s teboj? Ali boš ta dan tudi ti tako nesrečen in se oropal svoje skrbne matere sv. cerkve, postal nezvest njenim zapovedim? Hočeš biti tudi ti ta dan izobčen iz svete cerkve?

Nikar! Še imaš čas! Potrudi se! Opravi velikonočno spoved! Saj je to le tebi v korist!

Ali ne misliš narediti tega? O potem pa veljajo o tebi še posebno besede: uboga sirota!

Stara Zgodba, Vendar Vedno Nova.

Bilo je v slovenski naselbini v Riverside, o velikanočnem času, tisti dan pred prihodom slovenskega duhovnika v naselbino, ki je prihajal, da da svojim rojakom priliko za sveto spoved in velikanočno sveto obhajilo.

Pred saloonom rojaka Bohača sešla sta se prijatelja izza mladih nog, oba krepka slovenska fanta, da bi jih bil cesar gotovo vesel, ko bi mu ne bila o pravem času popihala čez mejo v deželo svobode.

"Slovenskega gospoda bodmo dobili jutri v Riverside. Ali že veš?" praša Janez prijatelja Jožeta.

"Kaj? Slovenski f. pride zopet sem? Kaj pa je tega treba sem?"

"Da bomo velikanočno spoved opravili!"

"Da, da. Pa da Vam Vaše žepe malo zljajša za nekoliko tolarčkov! Beži, business je business!"

"Business gori, business dol! Če pride duhovnik sem radi denarja, je to njegova reč. Sam bo dajal odgovor od svojega življenja. To meni ni nič mari. Jaz vem, da ga rabim in da sem vesel, da pride, da bom mogel svojo spoved v svojem materinem jeziku opraviti."

"Jaz pa nič! Če tudi nisem že 8 let bil pri spovedi."

"No vidiš, potem si ga pa osemkrat boli potreben, kakor jaz, ki sem bil lani zadnjič."

"Saj nimam kaj povedati! Kradem ne, ubil nisem nikogar, hudega nikomur nič nisem storil, pomagam vsakemu rad, kaj naj potem še povem?"

"O, ti si dober, zelo dober!" odgovori tovariš, "Vidiš, jaz sem pa grešnik in bi bilo komaj, da grem vsaki dan k spovedi in vselej bi imel dosti povedati. Sicer tudi jaz nisem nikogar ubil, nikomu nič ukradel, nikomu nič hudega storil, saj upam, da ne. Toda zapovedi božjih je deset, ne samo tri. Poleg teh je še 5, tu v Ameriki celo šest cerkvenih zapovedij, in vem, da bova imela precej dolg račun od celega leta. Tega spaka — grehov namreč — se človek tako lahko naleze, kakor berač mraza."

"Beži, beži, kaj ti res verjameš, kar duhovni pripovedujejo v cerkvi? To je njih služba in morajo take. O dušah govore, na tolarje pa mislijo!"

"Kaj mislijo, ko nam govore iz prižnice, tega ne vem, ker še nobenemu nisem v glavo videl, da bi mogel brati njegove misli. Vem pa gotovo, da nas uče samo to, kar je v svetem pismu!"

"Brrrr, to je vse "humbug." Kdo je pa videl Boga, ali kdo je videl hudiča? Jaz pravim, ko bi bil Bog, bi me že kaznoval, ko bi bil pa budič, bi me že vzal, saj sem že vse storil, ker sem le mogel!"

"Ti sam sebi nasprotuješ! Preje si rekel, da ne greš k spovedi, ker nimaš ničesar povedati, sedaj pa praviš da si vse storil, kar si le mogel hudega storiti!"

"Ej, s teboj se ne bam prepiral! Jaz trdim, ni Boga, ni večnosti, ni ničesar!"

"Prav imaš, tudi moja narava, moje telo bi želelo, da bi bilo tako. Pa ni! Dokaži mi, da mi ne bo treba umreti, pa si me pridobil za svoj nauk in jaz tudi ne bom šel letos in nikoli več k spovedi."

"Umreti! Kaj umreti? Umrli bomo vsi!" odgovarjal je dobrovoljček v zadregi.

"Vidiš. To je pa ravno, kar mene straši. Lahko je reči, ni Boga, ni večnosti, ni hudiča! Toda umreti bo treba. In kaj pa potem? Pa dokaži, da ni po smrti ničesar več! Če mi to dokažeš, pa sem tvoj."

"Od kod pa ti več, da je večnost?"

"Moja pamet mi pravi in naprej in naprej trdi kakor gotovo tudi tvoja tebi! In enako trdi pamet vseh ljudij, vseh narodov, kolikor jih je kdaj bilo. Še celo divjakov, ki niso imeli duhovnikov, da bi jim bili to povedali ali v mladosti pri krščanskem nauku vtepli glavo. Pa ko bi tudi to ne bilo! Za me kot katolika je poglavito spričevalo svete vere, ki me tako uči.

"Ej, pustiva to! Ti pojdi k spovedi, če hočeš, jaz pa ne bom šel! Pojdi greva na vso to jezo raje "eneg" pit!"

"Zakaj pa ne? Toda preje mi moraš obljubiti, da boš jutri prišel vsaj k pridigi in k maši, če že ne greš k spovedi!"

"Naka! Tega pa že ne!"

"Kakor hočeš, pa tud danes jaz ne grem s teboj v saloon."

"Bodi no pametn, in pusti me pri miru! Saj sem ti rekel, če hočeš trikrat na dan pojdi, mene pa pusti pri miru!"

"Saj te bom! Samo to mi obljubi, da greš z menoj vsaj k pridigi. Zaradi tega te še ne bo konec! Gospod je znan kot izvrsten govornik."

"Naj bo, no! Pa le radi tvoje sitnosti. Jaz ostanem pri svojem!"

"Toraj boš šel k pridigi?"

"Bom!"

"No, zdaj pa dam za "enegn," le pojdiva!"

In odšla sta v saloon rojaka Bohača.

* * *

"Kam se ti pa tako mudi! Počakaj no, greva skupaj!" nagovori Jože svojega prijatelja Janeza, ki je tiho zamišljen odhajal iz cerkve proti domu po opravljeni sveti velikanočni spovedi.

"Zakaj pa ne, kar hitro stopi, bi rad šel popoldne v tovarno, da ne bom celega dne zgubil, ko imam revne stariše!" odgovori mu to-

variš vidno zveseljen, ko je videl po maši Jožeta iti k spovednici in potem pobožno prejeti sveto obhajilo.

"Hvala ti, da si me pregovoril sinoči, da sem šel v cerkev danes. Zelo sem ti hvaležen."

"Me veseli!"

"Pridiga je bila kakor nalašč za me!"

"Me veseli."

"Pa veš, kje sem tudi bil?"

"Ne vem, kaj misliš?"

"Pri povedi sem bil."

"Me veseli!"

"Da, prav si sinoči rekel, ko bi umreti ne bilo treba, bi človek še nekako odlašal! Tako pa vidim, da sem bil nespameten norček. Sedaj bom pa bolj pameten!"

"No, tako je prav! Sedaj sva pa še bolj prijatelja!"

"Malo težko je šlo po tolikih letih iti k spovednici. Tako nekam čudno mi je bilo pri srcu. Pa sem si misli, "če so drugi prestali, bom jaz tudi" in šel sem! "Ko bi bil vedel, da je spoved tako lahka, tudi če mora človek težko butaro nesti seboj k spovednici, bi bil pa gotovo že lani šel."

In vesela sta si segla prijatelja v roke. Eden vesel, da je storil dobro delo usmiljenja na svojem mladeniškem prijatelju, drugi vesel, da je opravil zopet enkrat dobro spoved in se po dolgih letih zopet spravil s svojim Bogom in poravnal z njim račun, ki je bil že precej velik... Oba pa srečna in zadovoljna, kakor pred leti, ko sta kot dečka tam v daljni gorski vasi v domovini hitela po prvem svetem obhajilu domov...

O res: Blagor jim, ki so čistega srca!

Družba sv.

Rafaela.

KATOLIŠKI ŠKOF KOLONIZATOR V AMERIKI.

Mareca meseca prišla je na parniku Lapland v Ameriko cela kolonija novih naseljencev iz holandskega.

Bilo je to 21 holandskih katoliških družin, ki so pripeljali seboj žene, otroke, hlapce, dekle, poljsko orodje, vse poljske potrebščine, da še celo svojega župnika in učitelja so si seboj pripeljali iz starega kraja. Skupaj je bilo nekako 100 odraščanih oseb. Ena družina je imela sama skupaj 15 oseb. Z naseljeniški oblastmi seveda niso imeli ničesar opraviti, ker so taki naseljenci le dobro došli in si jih stric Sam le želi, ker drugače ga že skrbi, kaj bo dal svojim nezmernim družinam jesti.

Duluthski škof McGolrick se je namreč že dolgo časa bavil z mislijo, kako bi dobil iz Evrope dobrih, katoliških družin, ki bi prišli sem kot poljedelci, ter bi se naselili v severnem

delu Minnesote, kjer leže še nezmerne ravnine neobdelane. Poslal je Holandskega duhovnika Rev. A. Van der Houvelna v domovino, da je pridobil te kmete za naselitev v Ameriki. Ta kolonija je pa samo mali del teh, kateri še pridejo sem z enakim namenom. Naselili so se v bližini Butler, Minn. Tu dobi vsaka družina velikosti primerno 40 do 160 akrov zemlje. Na vsakem prostoru stoji že hišica. V slučajih, ko izseljenci niso imeli dovolj denarja, da bi si tu potrebne živine nakupili, se je škof zavezal vsakemu posoditi do 500 dol. Večina so pa že seboj dovolj denarja prinesli.

V naselbinah je že cerkva, šola in župnišče. Pregovorili so si namreč svoja dosedanja duhovnika, da sta se jim pridružila in prišla sem z njimi in ostaneta tudi tu še nadalje njih duhovna voditelja. Največ se bodo novodošleci pečali z mlekarstvom, s čimer so se tudi v domovini že največ pečali.

Spomini Iz Pota.

Piše urednik.

Sicer potovanje po Ameriških mestih in naselbinah ni nič posebnega in je vse tako enakomerno. Vsedeš se na vlak zvečer. Vlak oddrda z neznansko brzino in zjutraj si par sto mil daleč. Povsod srečuješ enake obraze, enake razmere. Malenkostne so spremembe v ozemlju. Vendar sem si zabeležil nekatere spomine, katere nameravam podati čitateljem. Ne mislim, da so posebno zanimive, da povedo Bogve kaj posebnega. Morda bodo pa koga le zanimale. Ako pa nikogar, naj pa ostane saj dober namen.

Kakor lani, tako je Družba sv. Rafaela oglašila tudi letos, ako katera naselbina želi dobiti za velikonoč duhovnika, da naj se oglasi. Lani je obiskal vse kraje č. g. predsednik Rev. J. Tomšič sam. Za letos je pa odredil, naj bi šel urednik.

Č. g. župnik v Thomas je tudi prosil, da bi gospod bil, če le mogoče, že veliko nedeljo tam, ker tedaj pridejo tudi od daleč iz "kamp" k maši in bi ob tej priliki lahko opravili svojo spoved. Seveda smo tudi to radi ustregli in veliki petek je urednik odšel proti W. V. s železnico B. & O. do Cumberlanda, Md.

Večerni vlak pride v Cumberland nekako ob pol petih zjutraj. Iz Cumberlanda v Thomas pa odide prvi vlak šele ob 7. uri. Da bi se malo odpočil, deloma umil in pripravil za nadaljno pot, zavil sem jo v bližnji hotel. Tu mi je pa dotični uradnik napovedal, da gre vlak ne ob sedmih, ampak ob pol devetih. Seveda sem mu vrjel in se lepo odpočil do osmih. Pridem na kolodvor in zahtevam listek za Thomas. Uradnik me pogleda in da listek s pripombo: "Toda prvi vlak sedaj gre v Thomas še le ob 3. popoldne!" Pogledam ga začuden. "Da, to je W. V. R. R. vlak, toda ne gre v Thomas!" Najbrže je bil klerk v hotelu zaspan in ni razumel, kateri vlak mislim, in mi je napačnega povedal. Kaj mi je sedaj kazalo drugega kot počakati do treh popoldne. Malo dolga bo, vendar se bo že potrpelo. Tako sem prisiljen ostal v mestu Cumberland in dobil dovolj časa, da sem si ga ogledal.

Cumberland je malo, vendar jako čedno mestce. Hiše so jako čedne, seveda večinoma lesene in so zvrstene v mali dolinici med zelenimi, precej strmimi, a ne visokimi grički, deloma se vspanjajo po malih strminah na obeh straneh, kar da mestecu jako lepo in prikupljivo lice. Zlasti griček nad postajo W. Md. železnice je krasen.

V mestu so tri katoliške cerkve in je tudi sedež dekanata za ta okraj. Glavna cerkev je cerkev sv. Patrika (Patricija), kjer stanuje dekan, druga je nemška župnija Sv. Petra in Pavla katero vodijo očetje kapucini in tretja je Marijina cerkev. Vsaka teh cerkva ima svojo farno šolo. Prvo vodijo sestre Notre Dame, drugi dve pa Uršulinke. Šolskih otrok imajo skupno okrog 1000. V mestu imajo tudi Šolski bratje svoje višje izobraževališče za dečke, "La Salle Institute" s 75 dijaki. Posebno veliko je v mestu nemcev.

Da se bližamo krajem, kjer tudi stotine našega slovenskega ljudstva pomaga kapitalizmu kovati zlate cekine, se vidi že na postaji v Cumberland-u. Na kolodvorskih vratih je nek rojak preganjal dolgi čas čakanja s tem, da je potožil: "O, kako je v Cumberlandu teško

čakati na vlak!" No, sem si misli, naj brže se mu je kaj enakega pripetilo, kakor meni danes. Takoj je bila to mala tolažba! Tudi na steni v čakalnici drugi z velikim "živio" pozdravlja mimo idočo sotrpino. No, kaj pada, en "hudič" mora pa tudi biti na steni, kar pa najbrže ni nič hudega, saj ga zvečine bero le tuji in ne vedo koga to pomeni.

Vožnja iz Cumberlanda v Thomas je silno dolgočasna. Vije se ob mali vodi po ozki dolinici, ki se sem pa tja malo razširi, med griči Allegheny pogorja. Še pred nedavno je moral tu biti neprodorni stoletni gozd, katerega je pa kruta sekira podrla. Najbrže ga je kapitalizem semlel in skuhal v popir. Pozneje je deloma tudi ogenj še storil svoje in povžil, kar je kapitalizmu ostalo lesa. Kar je drevja, je še mlado in malo. Pogled na te kraje je zlasti po zimi silno žalosten! Oko se nekam utrdi te žalostne enakomernosti, da človek raje vzame v roke časnik in se zatopi v dnevne novice ter si tako krajša dolg čas.

Od časa do časa srečuješ zapuščene lesene bajtice, bivše "kampe," kjer so siromašni mukseljenci, morda tudi slovenski, iskali po mukotrpnem dnevnem delu počitka in zavetja.

Zlasti bogati so ti griči premoga. Vse polno je rovov ob celi progi na levi in desni. Mala kopica lesenih hišič, vse enako velike, vse enako narejene, vse enako barvane — kompanijske delavske hiše — nekaj rovov in mestece "town" je zase. Morda dve miljii dalej zopet tako. Eno miljo ali malo več dalej, zopet tako. In dve miljii dalje zopet tako in zopet tako in zopet in zopet. Tako ob celi progi.

Železnici je več za prevažanje premoga kot za prevažanje ljudi. Zato mora seveda vlak vse te "Town-e" poiskati in obiskati. Da se pri tem iskanju včasih skoro okrog in okrog kakega griča ali po kakšni dolini zavije, temu se potnik ne sme čuditi. Tako so nekateri pravili, da se od nekaterih naselbin hitreje pride peš kot z vlakom. Koliko je resnice, ne vem in ne bom trdil. Pravili so mi tako.

Kako dolgočasna je ta vožnja se razvidi že iz tega, da je med Cumberlandom in Thomasom samo 77.2 mil razdalje, pa vozi vlak 3 ure in 32 minut in ima 42 postaj.

V resnici neka otožnost se poloteva človeka, ko gleda na te kraje, te posekane gozde, te začrnele rove. Koliko tisoč in tisoč evropskih krepkih mladih močij se je tu že izčrpalo na korist kapitalizma! Koliko tisoč našega milega slovenskega ljudstva je že s žuljevo roko in s potnim obrazom sekalo drevje, rilo po teh rovih globoko, globoko pod zemljo. Za čim? Za srečo! In izmed teh tisočev, koliko jih je, ki so tu res našli svojo srečo! Veliko tisoč dolarjev je bilo tu že zasluženih. Toda, kje je sreča pri tem? Množice, povejte ali Vas je denar osrečil? Ste li našli, kar ste iskali? — Molče strme posekani in ožgani gozdovi v pralca, moleče strme v gledalca začrneli rovi in — molče. Toda, to so glasne priče resnice: "Sreča ni v žepu, ampak je v srcu! Če je tu ni, je ni nikjer!"

Stotisoči iščejo tu sreče, se pehajo od zore do mraka, morda v vedni smrtni nevarnosti, morda dan na dan, brez oddihljeja, brez prestanka na nedeljo, Gospodov dan, nimajo časa

misli niti za trenutek na svojo večnost, le delo zmiraj, zmiraj... O koliko jih pri tem zgubi še svojo večno srečo, vero, poštenje... vse! Da, le eno je potrebno!

Iz tega razmišljanja me vzdramijo znani glasovi. Bili smo v postaji Keyser. Dve ženski sti vstopili in stali tik mojega sedeža. Poteze obraza, skromno obnašanje, vse razodeva: slovenki sti! Tik za mojim sedežem se vsedejo. Ena ima v naročju morda komaj polleta staro dete. Res, govorili sti slovensko.

"Zelo težko grem," pravi prva. "Pa, kaj hočem! Dolgo že nisem bila in če sedaj zopet ne grem, Bog ve kdaj bo zopet prilika."

"Jaz tudi."

"Kaj ti? Ti nimaš vsaj otrok. Greš lahko. Jaz imam pa otroke in "fante." Tega moram nesti kar seboj, ker ga nimam kje pustiti. Pa še revše je tako bolešno in sitno, da se ga vsak boji." In res, reva, celo pot je imela velik križ z njim, ker je venomer jokalo.

"Pa še tako daleč je!"

"Da bi le nocoj mogle opraviti sveto spoved in jutri zjutraj sveto obhajilo, da bovi mogli takoj nazaj s prvim vlakom, da svi do opoldne nazaj."

Aha, slovenski sti, in k spovedi gresti v Thomas, — sem si mislil! — Siroti. In tako dalje! Pa še z otrokom! —

"Oh, blagor se jim, kjer imajo vsaj duhovnika," nadaljuje prva, "Gredo lahko vsaj k maši. Tako nimamo pa nič!"

"Meni je bilo v začetku tako hudo, da sem se večkrat zjokala. Zlasti v nedeljo. Sedaj sem se že malo privadila."

"Jaz sem tudi "fante" spravljala, da bi šli pa — saj veš — kakšni so moški! Pravijo, da je predač, da niso dolžni iti."

"Ne vem, res, kako je to. Kar vse nekam pozabimo, kar so nas doma naučili."

"Saj ni čuda. Nikdar ne slišimo nič božjega. Človek res kar mrzel postane v vsem."

"Saj je res tako! Midva z možem sva se že odločila, da bova samo par let še tukaj. Do takrat bodo otroci odrastli, malo prisluzila si bova, potem greva pa v kraj, kjer je slovenski gospod in slovenska šola, da bojo otroci v šolo hodili. Saj ne bomo ničesar seboj nesli."

In tako sti druga drugi tožili celo pot ter si krajšali dolgi čas vožnje s pogovori.

V tem smo se bližali svojemu cilju Thomas-u W. Va. (Dalje.)

Iavna Zahvala.

Ko sem bil na svojem potovanju po slovenskih naselbinah v W. Va. in v Pa., našel sem povsodi toliko in tako požrtvovalnega sodelovanja in pomoči kakor pri č. gg. župnikih, tako pri rojakih samih. Zato se čutim dolžnega, da se vsem skupaj in vsakemu posebej še enkrat prav iskreno in pristržno zahvaljujem. Posebno se moram zahvaliti č. gg. župniku v Thomas, W. Va. **Rev. Jaksztysu**, župniku v Davis, W. Va. **Rev. J. Newcombu**, župniku v Grampian, Pa.; **Rev. J. Foxu**, župniku v Houtzdale, Pa. **Rev. Houstu** za tako bratovsko postrežbo in naklonjenost, katero so mi skazali. Enako bodi izrečena iskrena zahvala vsem rojakom v Thomas, zlasti še gg. Rusu, Urbašu,

Lahajnaru in drugim, enako g. Jakobu Rupniku v Ramey, ki so se tako nesebično in požrtvovalno trudili, da so misijonski obiski tako krasno uspeli. Bog plačaj stotero!

Zali Bog, da mi je za W. Va. zmanjkalo časa, da bi bil mogel obiskati še naselbine, ki so prosile. Prvo priliko pa, ki bo mogoča, bom porabil, da se vrnem.

Prosim pa, da ostanete še nadalje naklonjeni družbi sv. Rafaela in njenim težnjam. Sami ste videli, da se nam gre samo za koristi in prospeh našega milega slovenskega ljudstva v Ameriki.

Bog Vas živi!

Za Rafaelovo družbo,
Rev. K. Zakrajšek, tajnik.

Cerkvene Novice Iz New Yorka.

Kakor smo že sporočili bodo imeli č. OO. Franciskani sv. misijon v cerkvi sv. Nikolaja na drugi ulici v New Yorku. Sv. misijon bo trajal tri tedne. Prva dva tedna bo v nemškem jeziku, tretji teden, v slovenskem jeziku. Začenja se 8. maja. Sv. misijon bo vodil č. Pater Francišek s pomočjo dveh patrov.

Za Slovence se začenja sv. misijon 22. maja pri sv. maši dopoldne ob 9. uri in bo trajal do prihodnje medelje, 29. maja, ko bo popoldne lovesni sklep s procesijo in zahvalno pesmijo.

Natanjčen vsopred se bo rojakom po vsem New Yorku in po okolici posebej pozneje nannil, ko se vse uredi in pripravi. Ako bo mogoče bosta vsaki dan vsaj dva govora, zjutraj in zvečer.

Sv. misijon je gotovo poseben čas milosti in usmiljenja božjega za vsako župnijo. Ta čas bogato teko milosti in Srca Božjega na župljane. Koliko nevretnih sv. spovedi in sv. obhajil se te dni popravi. Koliko krivičnega blaga se vrne! Koliko storjenih škod na blagu in dobrem imenu se popravi! Koliko storjenih krivic se popravi! Koliko smrtnih sovražnikov se zopet spravi v ljubezni! Koliko zgubljenih src se pripravi nazaj na pravo pot!

Koliko obupanih se pokrepča z novo nado in novim pogumom! Koliko grešnih zvez se raztrga. Koliko grešnim navadam se te dni napove odločen boj! Da, o vsem tem bi se lahko po vsakem misijonu posebej spisale cele knjige! Star misijonar v starem kraju je večkrat rekel: "Imel sem že več sto misijonov po raznih krajih in raznih župnijah. Marsikaj sem videl in skusil! Toda rečem samo eno: Sv. Misijon je res čas milosti božje, čas tolikih milosti, da sem se velikrat čudil velikosti usmiljenja božjega!"

Res bo treba tudi New Yorkim Slovincem malo žrtve, malo požrtvovalnosti in prave junaške ljubezni do samega sebe, ter zjutraj kako urico spanja žrtvovati, ali zvečer malo počakati z večerjo, ali se voziti do cerkve malo dalj. Vendar, saj je to za lastno srečo, za lastni mir vesti, za popolno uravnavo in poravnavo vseh računov z Bogom in vestjo. Zato upamo, da se bodo vsi Slovinci pridno udeleževali misijonskih govorov zjutraj in zvečer in sicer tudi taki, ki morda že dalj časa niso našli več časa za kaj tacega! Upamo, da bo zlasti spovednica pridno oblegana te dni, da se vsi udeležijo velikih misijonskih odpustkov. Rojaki, dajmo drug druguzeja prigovarjati k pridni udeležbi!

Sv. Anton, prosí za nás!

